

*Acta dess Vriesschen provinciaelschen synodi,
den 12 Majj anno etc. 91 binnen Doocum begonnen
ende om zekere orsaken wtgestelt, dan den 13 Julij
anni ejusdem aldaer wederom angefangen.*

1. Is na anroepinghe dess names dess Heren mith gemeine advis der gedeputeerde broderen den 12 Majj tot een praeses vercoren PASCHASIUS BAERS, denar tot Lewarden, ende tot een scriba HERMANNUS LUIINGHA, denar tot Sneeck. Dan dewijle PASCHASIUS den 13 Julij om zekere orsaken niet hebbe praesent moegen wesen, ijs door gemeine advis als boven ijn zijn plaetze vercoren SIBRANDUS ABELI, denar tot Harlingen, ende HERMANNUS LUIINGHA als boven gecontinueert.

2. Sijnt daerna de procuratien ende credenciebrevan van den praeside geeisscht. Ende gelesen wesende ijs bevonden den 13 Julij, dat als deputati verordineert gewest sinnen:

wt den classe van Lewarden: GERHARDUS RAPHANUS, denar tot Marsum als denar, ANTONIUS NICOLAI, denar tot Steens, ende de erb. SIBBE URKESZ als ouderlingen; in PASCHASII plaetz ijs nemant erschienen;

wt den classe van Sneeck: JOANNES BLIJENSTEIN, denar tot Bosum, ende HERMANNUS LUIINGHA, denar tot Sneeck als denaren, RODOLPHUS FABRITIUS, denar tot Sloten, ende GERRIJDT JANSZ, hoedemaker als ouderlingen;

wt den classe Bolswart: JOANNES HEUCKELUM, denar opt Nijlant ende FREDERICUS REGNFRI, denar tot Coudum als denaren, ende JARICHIUS NICOLAI, denar tot Tzercquert, ende REGNERUS FALCO, denar tot Kubaert, als ouderlingen;

wt den classe van Franiker: SIBRANDUS ABELI, denar tot Harlingen, ende HENRICUS SCHURMAN, denar tot Sexbierum als dienaren, ende

1) Deze onderteekening is eigenhandig.

d'borgemeester EPO JACOBSZ ende DIRCK WILLEMSZ als ouderlingen; dan DIRCK ijs niet erschienen;

wt den classe van DOCCUM: CORNELIUS EVEHARDI, denar tot Holwert ende BALTHAZAR ARNHEMIUS, denar tot Aangum als denaren, ende BUWO JELTIJNGA, secretarius ende FOCKO TLIARCKSZ, secretarius als ouderlingen.

3. Is daerna verordineert RODOLPHUS FABRITIUS om dess Wonsdages toekumpstich praedicatie tot Doccum te doen.

4. *Wanneer proclamatiën sullen ghedaen worden.*¹⁾ — Angaende de proclamatiën van huwelickxpersonen ijs besloten, dat de proclamatiën niet anders dan op dre verscheiden Sondagen na het oude gebrueck der kercken ende der heren placaten gheschieden sullen. Ende de van Lewarden sullen ock vermaent worden haer hierijnne ander kercken gelijkformich toe holden.

5. *Van die, die voir den tijt tesamenloopen.* — Is eendrachtelick besloten angaende de huwelickxpersonen, die voor de behoorlicke proclamatiën tsamenlopen, dat men S. G. ende den heeren Gedeputeerde Staten bidden ende vermanen zal, dat haer gelieven wil de leghe overicheit ijn steden ende landen desser provincien tvermanen, dat sie de overtreders der heeren placaten willen na luit der placaten straffen ende de broecke affnemen, den anderen tot een exempel, ende den denaren tgebieden, dat ze geene proclamatiën geven noch ock tsamen ijn de echte bevestigen, dan de toe voeren van de magistraet bescheit van consent gebracht hebben, soe se voor de bevestinghe dess huwelicks tsamen huishouden.

6. Ende de alzoe tsamengelopen sinnen, sullen niet dan mith openbare straffinghe der denaren ijn de tsamengevinghe ijn hun echte bevesticht worden.

7. Dijt request an S. G. ende heeren Staten sal schrijven BUWO JELTINGHA, secretarius ende tselve sullen overgeven ANTONIUS NICOLAI ende SIJBO URCKEZ.

8. Is eendrachtelick van alle den broderen besloten, dat men de saecke RUARDI ACRONII cum consortibus ende der gedeputeerden dess synodi Harlingensis vant verleden jaer zal bij de hant nemen ende afhandelen. Ende om tselve na toemen ijs besloten, dat RUARDUS, SIXTUS RUPERTUS, SIBRANDUS VOMELIUS ende CAROLUS VAN GENDT sullen verschreven worden, dat se mit den ersten ijn sijnodum mit hun acta compareren om alsoe alles liefflick aff toe handelen ende mith elkander toe versoenen. Ende dijt schrijven sal doen ende heft gedaen GERHARDUS RAPHANUS.

¹⁾ De marginalia zijn later bijgeschreven.

9. Angaende THEODORI HERCONII vorstel ende versoeck mit sijne anclachten, over den classe van Lewarden ende ijnsonderheit over sommige van dien gedaen, ijs besloten, dat de deputati sijnode of classium, de nu noch sullen gestelt worden, dselve saecke mit THEODORICO ende den classe van Lewarden mit den ersten sullen afhandelen.

10. Dat THEODORICUS vorsch. versocht hebbe, dat he vrijheit hebben soude om voor hem enighe denaren of professoren bij den deputatis vorsch. te nemen om dess tho beter tot een ende toemen, ijs besloten, dat de deputati vorsch. na het besluit der voorgaender sijnoden zullen enighe tot hen nomineren ende nemen moegen, soe sie het nodich bevinden.

11. *Vant nachtluyden.* — Sovele belanget het nachtluiden, avontspielen etc. ende ock dat zeer vromorgen luiden, door de torenwachters nu altoemet gepleget, ijs besloten, dat men de hoghe overicheit bidden ende vermanen zal, dat haer gelieven wil bij de overicheit ijn den steden ende grietluiden ende dess nodich bij den volmachten op den lantsdach handelen ende door haer verschaffen willen, dat door mandaten an den rechteren ende andere hare denaren het vorsch. nachtluiden, avontspelen, dantzen, croenen te hangen ende dergelijke onordentlickheit mach ernstlick affgeschaffet ende geweret worden ende ock, so het morgenluiden zal geduldet worden, dat het ten minsten niet so zeer vroom dan op behorlicke tijt geschieden mach.

12. Van FREDERICO tot Menaldum ijs besloten, dat he hem reguleren zal na het besluit dess sijnode, lestmael tot Lewarden gehouden, solange he ijn den denste blijvet.

13. Van GERBRANDO tot Minnertsgae ende FREDERICO tot Menaldum ijs besloten, dat men bij de hoghe overicheit anholden zal, dat dewijle se beijde van ouderdom etc. tot den denste onbequaem sinnen ende nochtans ijn heerlicke ende populose dorpen wonen, mijn E. heeren gelieven wil haer na het besluit der nationalen sijnoden na de grootheit haerder familie wt de geestlicke goederen dess lantschaps pensie te verordineren, opdat also sulcke grote dorpen mit bequame denaren na behoor moegen versien worden, mits dat men bij den volmachten der dorpen vorsch. anholden, haer gelieven wil enige summa gelts eens vor al tot harer onderholt op te brengen. Ende tot dien ende sullen bij den E. heeren verhandelen BARTHOLDUS SCHUIRINGHA ende SJIBE URCKESZ hen gelieven wil eenen zekeren commissarium tstellen om mit den volmachten van de dorpen vorsch. te handelen. Dijt requeste zal JOANNES HEUCKELUM schrijven.

14. Angaende ANTONII NICOLAI versoeck, dat he ock om sijn ouderdom

etc. van den denst solde moegen ontslagen worden ende bij den heren een sober onderholt vercrigen, ijs besloten, dat he noch een tijtlanck ijn sijn denst ende plaetze zal gecontinueert worden, omdat het bevonden wort, dat he aldaer noch mit stichtinge ende ock niet tot onlust van den voloke staet.

15. Soevele belanget THEODORICI HERCONII nodighe onderholt, hem van den classe van Lewarden eensdeels belooft, ijs besloten, dat het classis van Lewarden ten ersten sal opbrengen sodanige pennigen, gelijk vele andere denaren van ander classen vortijts hebben gegeven tot het rantzoon van GERHARDO WILHELMI, nu denar tot Grouwe, ende haer van velen denaren dess classis vorgeschreven wass. Ende tselve zullen alsdan de deputati classium mit den classe van Leuwarden overleggen, waert tselve gelt nodigst zal ijmpleiert worden, hetsij tot THEODORICI onderholt of andersins.

16. *Hoe de deputaten synodi zullen vercoren worden.* — Belangende de questie, of men voortan deputatos classium in sijnodo verkiesen sullen, ijs geresolveert, dat voortan nae het gebrueck ende besluit der voorgaender sijnoden deputati sullen verkoren worden, ende dat se altijt haer reisen ende doont mit advis ende vorwieten des classis doen sullen ende ock haer wederfaren den classi weder relateren, ock mitsdien dat de kerckenraet van die plaetze, daer se vergaderen sullen, van haer kompste ende de saecke, die toe verhandelen staet, zal verwittighet worden.

17. De hoghe overicheit sal ock gebeden ende vermaent worden, dat de verkopinge van boelgoederen, gaerlegginge van den volmachten, munsteringhe der knechten etc. op den sabbath ende bedendaghen mit missiven an den grietluiden etc. mit ernst moeghe geweert ende afgeschaffet werden.

18. De erste twe gravamina dess classis van Bolswert, als om den hogen overicheit te versoecken om te effectueren zekere articule, vortijts angedient, ende om schoelmeisters ijn den dorpen te kieser niet zonder weten ende consent der denaren, ijs verhandelt, dat dselve wederom den E. heeren sullen mede verthoont worden, gelijk se ijt plaacet mede vervatet sint gewest.

19. Angaende het voorstel van de negligentie der straffinge van hoor-eerders ende ebrekers na de ordonantie des plaacets ijs bestemmet, dat men de heeren van de hoghe overicheit bidden ende vermanen zal, dat hen gelieve an den grietluiden ende overicheit ijn de steden schrijven ende anholden, dat se ernstlicke informatie nemen, of ende waer bij haer

soedanige feiten geschieden, ende tselve an haer overschrijven om door den procureur general of andersins tegens denselven te procederen tot behoerlicke ende nodighe straffinghe.

20. *Die boecken laeten drucken sonder derselver visitatae.* — Soevele belanget de denaren of andere personen, lidmathen van de gemeente wesende, de haer boecken lathen drucken sonder dselvige te voren na het besluiten der nationalische sijnoden thebben laten visiteren, ijs besloten, dat dselve, de sulckx gedaen hebben of noch namaels doen worden, van den deputatis sijnodi mit den classe, daronder dselve sorteren, sullen angesproken ende vermaent worden haer schult kerckelicker wijse daarvan te bekennen ende voort van sulck doen af te staen. Ende ijdien sij halstarrich of ongehorsaem oder onwillich bevonden worden, dat kerckelick tegen haer zal geprocedeert worden tot afholdinghe vant nachtmael, ja tot de excommunicatie.

21. Soevele belanget den denaren de vrije, sufficiante pastorien toe behandigen ende de gaerlegginge der dorperen na het appetijt der huissluiden te weren, ijs besloten, dat de denaren haer na der heeren placæet reguleren sullen. Ende ijdien sij evenwel daertegen doon, dat dselve alsdan van haer denst tot den tijt van een halfjaer sullen gesuspendeert worden ende ock van hare renthen berovet. Ende soevele de huissluiden belanget, dat men den heeren Staten bidden sal, dat hen gelieven wil een commissarium generalem tstellen om den denaren de vrien pastorien te bestellen of door ander middelen, de se bequaemst bevinden, darijn te versien. Ende so het gebuerde, dat enige gesuspendeert worden, sullen de pennigen van den denaren dess classis of haer geconstitueerde an de arme lidmathen ende andere dess dorpes ende gretenies gedistribueert worden.

22. Angaende de schoelmeesters, die onwillich ende ongehorsaem blijven ijn de onderschrijvinghe der articulen van de Belidenisse dess gelooffs, ijs besloten, dat dselve den heeren Staten sullen remonstreert worden ende door een commissarium daerthoe versocht tot gehorsaemheit geconstringeert oft removeert worden.

23. Wat belanget de denaren, de goede pastorien ende dorpen hebbende noch andere plaetzen tot hem trecken ende alzo de verbodene combinatie der dorperen helpen starcken ende ander denaren darmede wtkeeren, ijs besloten, dat dselve van den deputatis synodi sullen vermaent ende gestrafft worden. Ende so sie evenwel voortfaren, sullen sie mit suspensie van hun densten ende profijtenbeneminge voor een halfjaer gestrafft worden. Ende soe se enige pennighen ontfangen hebben, dselve sullen se restitueren ijn

handen van den deputatis synodi om geijmploijert worden, als boven ijn den 21 articel verhaelt ijs.

24. Angaende de vervallende kercken ende kerckenhuisen ijs verordoneert, dat de denaren selven als medekerkvoechden mit haer grietsluiden ende kerkvoechden ende, soe sulckes niet wesen wil, mit behulp dess classis an de hooge overicheit versoecken ende arbeiden sullen om reparatie van dien te vercrigen. Ende daer geen denaren sinnen, dat de heeren Staten vermaent sullen worden mit ernst te verschaffen, dat deselve moegen weder repareert ende niet wijder vervallen lathen worden.

25. *Ofte een classis dienaren tot een ander classis senden mach.* — Belangende de questie, of een classis denaren ijn ander classen senden mach buiten weten van dien, ijs besloten: neen, want geen kercke, denar of classis over anderen etc. heerschen mach.

26. Angaende de denaren tot Blije, Benthum, Ferwert ende Wantswart ijs resolveert, dat dselve tot het classen van Doccum haer voegen ende gaen sullen. Ende soevele belanget haer sendinge van de classe van Lewarden op de plaatzen vorsch. gedaen, dewijle tselve niet wt quade intentie gedaen ijs, dan omdat dselve classis geschenen heft recht daertho thebben om de voerighe denaren, de wel eertijts daer gestaen ende tot Lewarder classe gegaen hebben etc., zal tselve niet wijder ende meerder ten argesten getraduceert worden, behoudelijck dat de vorsch. ijegenwoordighe denaren den classi van Doccum haere testimonia verthoenen.

27. *Kinderen moghen gheen ander ter doop praesenteeren.* — Wat belanget de questie, of kinderen ander kinderen tot de h. doope sullen moegen brengen, ijs resolveert, dat hetselve niet behoort te geschieden, ende soe het geschiede, dat de denaren de kinderen van der kinderen handen niet doopen sullen om den stichtinghe willen. Sullen ock de olderen mit ernst vermaent worden haere kinderen selve te brengen ende godtzalige, vrome ende verstandighe getuigen mede bij de doope, so het haer belieft, comen laten.

28. Op de questie, of kinderen van 12, 13, 14 of 15 jaren of daeronder eerst gedoopt voort daernae behoeren tot het nachtmael dess Heren toegelaten twerden, tselve wort gestelt tot discretie der denaren ende kerckenraets, daer se sinnen ende, soe se haer na de lerhe Pauli 1 Cor. 11 selven beproeven ende bekentnisse dess gelooffs doen koenen, dat se mede moegen geadmitteert worden.

29. Angaende MARTEN EVERTSZ CUIPER, nu wonende ijn de Noortwolde, ijs gestatueert, dat de hooghe overicheit zal versocht worden om hem

van wegen sijne grote moetwillicheit ende lasteringhe der denaren ende hares denstes mit ernst gestraft worde, hetzij mit wechdrijvinghe wt den lande of hem tot een piqueer, nu ter tijt zeer nodich, tmaken of andersijns, als het den heeren selfve best believen zal, want he niet alleen daer ijn de plaetzen maer ook hier te lande anders nergent om sijne onrusticheit sonder grote ergernisse ende quaet niet zal koenen geduldet worden.

30. Angaende de saecke HENRICI BERNHARDI, denar tot Goutum, het sijnodus gehoord ende gesien hebbende diverse ende sware anclachten ende genoechsame praesente getuichnissen over ende tegen sijn persone gedaen, belangende zekere feiten van ebrekerie ende dootslach, door hem ock na verlatinghe dess pausdooms eertijts ijn Groningerlant begaen etc., heft tsijnodus eendrachtelick besloten, dat dselve HENRICUS datelick van sijn denst sal gesusspendeert ende van sijn renten gepriveert worden, ter tijt dat he hem na behoor zal verdedighet ende ontschuldighet hebben. Ende ingeval he meer, dan dijt lopende verndeljaers bedragen muchte, van sijn pensie muchte ontfangen hebben, zal hij restitueren. Ende ijdien hij niet ter contrarie tot sijne defensie ende ontschuldighet genoechsaem zal koenen ijbrenghen binnen den tijt van twe maenden na de insinuatie van diesen, zal mit hem mit de kerckelicke discipline na behoor voortgefarende ende de vorsch. HENRICUS ijn alles van sijn dienst geremoveert ende gedestitueert worden ende bliven. Desse insinuatie an HENRICUM vorsch. sullen doen GERHARDUS RAPHANUS, denar tot Marsum, ende SLIBE URCKEZ, ouderlinck.

31. Sullen ock de lestgenoempte broderen den E. E. heeren Staten deur requeste remonstreren, dat dewijle de sijnodus zekere ende wichtijghet actie tegen HENRICUM vorsch. hebbe, waerdoor he van sijn denst ende renten gesusspendeert ende priveert worde, den heren gelieven wil door een bode of deurwaerder der heren den ingesetenen van den dorpe Goutum ende Swichum insinuatie tdoen ende tbelasten hem HENRICO geen pensie te laten volgen, alear de saecke vorsch. na behoor is affgedaen, dan dess verlopenden verndeljaers pensie belopt.

32. Het classis van Lewarden zal middelertijt HENRICI dienst tot Goutum ende Swichum altoemet verwaren.

33. Van AGGAEO HILLAEI, denar dess woorts tot Warregae cum annexis, ijs besloten, dat men om diverse ende mennichfoldighe orsaecken an den E. E. heeren Staten sijnodus nomine versoecken zal, den E. heeren gelieven wil AGGAEO om orsaken veelvoudich mit een eerlicke ende sijnen persone bequame ende gevoechlicke hanteringhe te versien, off mede als vast mede een olt ende niet vele langer bequaem ende genoechsaem tot den

denste wt de geistlicke goederen pensie assigneren. FOCKO TIJARCKSZ secretarius zal tselve requeste an den heren schrijven, ende telassis van Lewarden zal de saecke vervorderen ende dess noot zijnde daerijne mede gebruicken de hulpe der deputatorum sijnodi, ende dijt alles tusschen dijt ende Allerhillighen naestcompstich.

34. Alsoe ock de denaren van Doccum den sijnodo verthoont hebben zekere brieff van de denars ende kereke van Embden angaende eijnen AMELINCK JANSZ nopende sijn huwelick, ende dselve AMELINCK op dselve saecke naderhant selvest verstaen ende gehoort ijs ende ock zekere brieven dselve saecke concernerende verthoont hebbe, mede versoeckende mijt sijn ijegenwoordighe huissvrouwe na behoor ijn de echte bevesticht worden, so ijst, wiewol het sijnodus sonst weinich swaricheit dienangaende bevindet, nochtans raetzaem ende nodich holden, dewijle de saecke mixtj fori ijs, dat de denars dess woorts niet foortfaren, tensij de saecke mit de magistraet dess stedes, daer AMELINCK ijs woonachtich ende de solemnelicke bevestinghe geschieden zal, gecommuniceert ende haer consent verkregen sij. Ende bij faute van dien ende dess noot sijnde zal der hoghe overicheit of der heeren van den Hove afscheit versocht worden.

35. Nadien RUARDUS ACRONIUS, SIBRANDUS VOMELIUS ende SIXTUS RUPERTUS van den sijnodo verschreven gewest hebben om ijn eijgener personen alhier tot Doccum te verschijnen om mit den denaren ende volmachten dess sijnodi, tot Harlingen verleden jaer gehalten, ende den deputatis dessselvigen sijnodi ende haere adjuncten liefflick ende christelick te versoenen angaende alle de questien ende geschillen, soe de denaren hinc inde mit malcanderen gehadt hebben, ende RUARDUS ende SIBRANDUS vorsch. gecompareert sinnen, so ijst dat het sijnodus alhier partien hinc inde ijngelaten, verstaen ende na vele ende menichfoldighe vorstellinge, actien ende disputen vermaent hebbende de saecke door dess Hemelschen Vaders gnade soeverre gebrocht hebben, dat partien hinc inde liefflick verdragen sinnen ende elckanderen an wedersijden alles, wat vor dato deses tusschen haer personen allen wt allerhande orsaken geresen gewest hebbe, van harten om dess Heren wille vergeven ende ten besten gehalten hebben, mits dat de acte of forma van vorstellinge etlicke mael den broderen tsamen vorgelesen van der predigstoel ghepubliceert worde.

36. *Vant hebben der sijnodaelsche acten.* — Op het vorstel ende vraghe, of de denaren niet behoren de acta van de nationale ende provinciale sijnoden elck bij haer thebben ende dselve altomet tlesen etc. is resolveert, dat se die nationale alle hebben sullen. De provinciale zullen ijn alle classibus gehalten ende alle twe maenten gelesen werden.

37. Noch sullen GERHARDUS RAPHANUS, denar tot Marsum, ende CAROLUS GANDAVUS, denar an S. Jacobsprochie, nomine classis Leovvardiensis het besluit dessselven classis, mit consent van den heren Staten gemaect angaende THEODORICI HERCONIS saecke, bij de hant nemen ende wtoeren om van dien van Cornium na hun accoert op behorlicke tijt ijn te forderen dat belooffde jaer vulle onderholt ende tselve tot betalinghe THEODORICI vorsch. creditoren ende sijner onderholdinge te imploieren.

38. Angaende de wijdere informatie op HENRICI tot Goutum saecke ijn Groningerlant tot Beem te nemen, tselve zal de classis van Doccum opt spodichste op costen van de kercken ende classen deser provincien doen.

39. *Vant verschijnen der olderlinghen in den classibus.* — Sovele belanget om de ouderlingen ijn de classicale ende sijnodaele vergaedinghe altijt mede praesent twesen ijs besloten, dat het altijt den kerckenraet zal angedient worden om altijt twe wt hun getal ijn de classicale vergaderinge mede tsenden. Dan ijn de sijnodale vergaderinghe zullen altijt nootwendich wt alle classen twe ouderlingen verschijnen. Ende zullen nu vortan de classicale vergaderinghe gehouden worden na de ordonantie van de nationale sijnoden, tho weten twe maenden, tensij dat de noot so langen wtstal niet verbeiden kunde, dan sullen zie eerder ende cortelicker gehouden worden.

40. Alle denaren sullen de classicale vergaderinge ijn eeren holden, haer daer niet afhoudende ende de lasten ende costen gelijckerhant dragen bij poena van suspensie van hun densten ende profijten tot een tijt, ijn discretie dess classis gestelt.

41. De hoghe overicheit zal liefflick vermaent ende versocht worden om mit ernst te verschaffen, dat quade, superstitionse ende dergelijcke ergerlijke boocken niet gedrucket, verkoft ende ijn de schoelen geleert worden.

42. Soevele de monsteringhe ijn de kercken ende ock op bedendagen te holden ijs besloten, dat de denaren ijn plaetzen, daer het geschiede, mit enige wt den kerckenraet bij hare magistraten anholden, dat dselve vortan mach geweret worden.

43. Sovele belanget de denaren, de althans noch ijn de steden wonende ijnt lant haer denst hebben, ijs resolveert, dat dselve na haer wterste beste haer bevlitigen der heeren mandaet, verleden winter hiervan gemaect, mit reverentie na tcomen ende hen bij haer gemeente ende plaetzen voegen, soevele ijimmer mogelick ijs ende de tijt lijden kan. Insonderhet sint voor desse tijt hirmede belast GERHARDUS RAPHANUS, BARTHOLDUS SCHURINGA, VINCENT DE PLECKERE, etc.

44. Is darna THEODORICUS HERCO wederom in sijnodum gecomen ende heft sijn delicta, sowel den 27 Februarii lestleden begaen als ock sonst alle andere, daermede he enigen der broderen muchte bedrovet of verergert hebben. oentlick ijn sijnodo bekent ende hem mit den broderen alle versoont, den classem Leovvardiensem sijne saecke belangende gejustificeert, belooft hem mit den classe van Doccum na het besluit dess classis van Leuwarden te dragen na behoer. Daermede ijs hij mit den sijnodo ende den broderen alle wederom versoont. Zal ock het classis van Doccum arbeiden hem elders wederom ad ministerium tpmoveren, so he sick vortan schicke ende holde na behoer.¹⁾

45. De deputati sijnodi voor dit lopende jaer sinnen: wt den classe van Doccum CORNELIUS EVERARDI denar, BUWO JELTINGA ouderlinck; wt den classe van Lewarden BARTHOLDUS SCHURINGA denar, REINER JELMERTSZ, ouderling; wt den classe van Sneeck JOANNEM BLIENSTEIN denar, GERRIDT JANSZ ouderling; wt den classe Bolswert JOANNES BOGERMAN denar, ROBERTUS BERGUMANUS rector, ouderling; wt den classe Franiker EGBERTUS AERARIUS denar, WIBRANDT HINDRICKSZ ouderling.

46. Het thokumpstighe sijnodus zal anno etc. 92 tot Lewarden geholden worden den tweden Maendach na Meije, wesende den 9 Maij.

47. Aldus gedaen ende volendiget ijn de sijnodaelsche vergaderinghe binnen Doccum anno 91 den 17 Julij stijlo veteri. Orconde praesidis ende scribae handen ende gewoontlicke onderschrijvinghe.

SIBRANDUS ABBELI, ecclesiae Harlingensis, praeses sijnodi.
HERMANNUS LUIINGHA, scriba sijnodi, eccles. Sne.²⁾

Soevele belanget den 44 artikkel der acten synodi Doccummanae beclage ick ondergesch. mij boven mijne bekentenisse ende redenen, in den vorse. synodo van mij gedaen, beswaret tsijn. Dewijle overst een ijder een wthlegger sijner woerden behoert twesen, verclare ick THEODORUS mij gener delictorum bewust noch ock in classe Leoverd. oft synodo Docc. overwonnen tsijn. Dan als ick vorstaen, dat synodus sick gestoten an mijne exceptie, gedaen van mij wp die anneminghe mynes appels, van den vorse. synodo mij gegunnet, heb ick begeert, dat synodus my solckes wolde ten besten holden, wo ock mijn casum, den 27 Februarii geschiet, so iemandt doer tgerucht desselvigens oft sonst an my sick geergert oft tsij trecht

¹⁾ Hier is een regel doorgeschrap. Er stond: „mits dat he sick ock met den classe van Leuwarden in genere versone.”

²⁾ Deze beide onderteekeningen zijn eigenhandig. In de krul onder den naam van Luingha staan nog de letters D. P. E.

offt onrecht ergernisse mochte genoemen hebben. Wijder heb ick darbij gefoeget, dat soeferne ick juxta leges et canones my niet solde mogen defendieren tegen tgene, daerin ick mij beclage in classe Leoverd. boven recht ende redenen beswaert tsijn, ja solckx een pleit oft pladoei ende daerom onstichtlich solde geachtet worden, mochte ick lijden, dat wijder proceduerung wpholde, alle acten ende actitaten gecassijrt worden, waerom ock ick bereit ware mijne scrifften over tgeven ende vorbranden tlaten, wo ick versoecke, dat classis Leoverd. ock dhoe, midts dat mij gehouden worde, tgene classis versz. belovet heeft etc. Hyrop ben ick doer raedt JOANNIS BOGERMANNI ende NICOLAI wederom in synodum gecoemen. Dith is aengenoemen ende geaccordijrt. Alsoe is ock van die justificatie classis Leoverd. niet een titel gemeldet by mij, kan ock geensins mit gueder geweten offte conscientie ende mit waerheit van mij gedaen worden, dan is mit die cassatie der scrifften vorgeven ende onder foeten getreden, gelick ick alsnoch van herten vergeve ende idt vortan Godt den Heeren befeele etc. Toedem solde ock dieselvige justificatie striden contra scopum praesentis actionis nimirum reconciliationem, desgelichen tegen die cassatie der scrifften am beiden sijden, swecket ock niet weinich die belofften des classis Leoverd. ende synodi van mijne promotie, die bij den classe Docc. vornemlich geschien sal. Ne ergo me circumveniant in negotio vener. patres et fratres synodi Docc. id, quod Paulus vetat, neve afflictionem addant, versoecke ende bidde ick, dat in den 44 artichel dese woerden (delictia sowel, item als sonst alle andere, item dem classem Leoverdiensem syne saecke belangende gejustificijrt, item na het besluit des classis van Leeverden) wtgestreken worden ende in die plaetze (delicta sowel) scriven casum. Dith doende sullen ghi recht handelen: sonst heb ick mij vor Godt tbeclagen.